

Primeurs van Constant in Chabotmuseum

Door Dolf Welling

Rotterdam — Het Chabotmuseum heeft bijzondere primeurs in huis. Men kan er enkele nieuwe, nog niet eerder geëxposeerde schilderijen van Constant zien. Dat komt niet dikwijls voor. Deze Amsterdamse kunstenaar maakt veel meer werken op papier dan op linnen. Maar zijn doeken worden tot de belangrijkste gerekend van de hedendaagse schilderkunst in Nederland. De prijs die hij vorige week in de Kunsthal ontving bekroont overigens een oeuvre dat ook plastieken omvat en constructies die deel uitmaken van een utopisch concept: New Babylon.

De tentoonstelling bestaat uit werken uit de jaren 1947 tot en met 1994. Op de parterre zijn vooral de jaren rond 1950 vertegenwoordigd, waarin Constant ook als theoreticus optrad van de internationale 'Cobra'-groep. Op de bovenste verdieping staat een draadplastic uit 1947: 'Het mannetje'. Jaren later kwam Constant opnieuw tot werk in drie dimensies. Na het op deze verdieping getoonde 'Ruimtecircus' uit 1956 ontstonden maquettes van metaal, plexiglas en hout voor labyrinten en voor 'New Babylon',

gedacht als een wereldomvattende leefconstructie voor mensen die zich er onbelemmerd in zouden kunnen verplaatsen. Daar slaat de lithomap in een vitrine op.

Erotic space

Een onderdeel van zo'n leefconstructie toont het schilderij 'Erotic space' uit 1971, met een zilverkleurige ondergrond. Al in zijn 'Cobra'-tijd kwam Constants werk vooral voort uit een sociale bewogenheid die ook weer duidelijk spreekt uit de grote aquarel 'Mekon river' uit 1970 met opgeplakte krantenknipsels over de oorlog. Op de eerste verdieping ziet men allereerst het navrante schilderij 'Overreden hond' uit 1977. Het is gevat in een van de kostbare gouden lijsten die de kunstenaar liet maken toen hij na de 'New Babylon'-periode terugkeerde naar papier en linnen.

De Goyeske 'Menigte' uit 1992 lijkt berustend in vergelijking met de figuren op het hier niet aanwezige doek 'Homo ludens' uit 1964. Constant brengt de verf tegenwoordig dunner op, in doorschijnende lagen. Finesses van de kleuren zijn vooral bij daglicht goed zichtbaar. Op deze tentoonstelling kan men de hond uit 1977

Constant: De fusillade, 1992. Olieverf/doek 100 x 81 cm. Particuliere collectie.

•vergelijken met die op het werk uit 1949, welke beneden in de gang hangt en die iets van een zwarte spin heeft.

Op de parterre hangen naast elkaar twee schilderijen met het thema 'Brand': een uit 1950 en een uit 1986/7. De vrouwefiguur in het jonge werk is verwant aan vrouwen in andere na-Babylonische doeken waar een literair thema aan ten grondslag ligt. In de bovenzaal hangen een 'Europa' (op de stier) en een 'Leda' (onder de zwaan), in lichte Riviera-kleuren.

Een periode in de jaren vijftig met grote, vlakke kleurpartijen is hier alleen vertegenwoordigd met de losbladige map 'Het uitzicht van de duif'. In schilderijen uit de jaren zeventig bevinden de figuren zich in een met lijnen en vlakken gesuggereerde ruimte. Daar zijn nog maar twee tinten van over in 'De fusillade' uit 1992, door Constant gesigneerd op de rug van het slachtoffer. Geen ruimte is meer aangeduid op het nieuwste schilderij, dit jaar ontstaan. Het geeft een oude clochard weer. Er is alleen dat amorfe, liggende lijf. **Constant. Oeuvreprijs 1994. Chabot Museum, Museumpark 11. Di-vr. 11-16.30, za 11-17, zo 12-17 t/m 26 febr.**

Jan Wolkers terug naar Oegstgeest

Oegstgeest — Jan Wolkers gaat terug naar Oegstgeest. De schrijver-beeldend kunstenaar is met de gemeente waar hij werd geboren in gesprek over een kunstwerk. Het moet worden geplaatst in de Overveerpolder, een wijk in aanbouw. Het thema is vrouwen en verzet.

De schrijver verwierf grote bekendheid met het autobiografische boek 'Terug naar Oegstgeest'. Hij werd in 1925 in de Zuidhollandse gemeente geboren in een gereformeerd gezin met tien kinderen. In het boek zet hij zich sterk tegen zijn jeugd af. Voor zover bekend zou het de eerste keer zijn dat de tegenwoordig op Texel wonende Wolkers een opdracht van zijn geboorteplaats krijgt. Het is niet de bedoeling dat het kunstwerk de vrouwen in de Tweede Wereldoorlog herdenkt; Oegstgeest beschikt al over oorlogsmonument. Wanneer de gemeente de opdracht verstrekt, dan zal het nog geruime tijd duren voordat het kunstwerk kan worden onthuld. Wolkers heeft het druk.

RD 14/12/94